

[Morten Lange.]

hvilken som helst form for uddannelse i sin karakter almindende, så jeg synes, at dette lidt dystre middelalderudtryk skal vi ikke have for meget af ind i diskussionen. Jeg synes snarere, det er ganske klart, at vi her har fået en moderne tilvalgsuddannelse, som vi har brug for.

Det er i virkeligheden noget af den samme tendens, som har gjort sig gældende i de senere år i gymnasiet, hvor man jo egentlig også har fået et tilvalgssystem, selv om metoden dér er lidt stivere lagt an, fordi man har fået det ved at dele fagene op på en lang række forskellige grene og linjer; det er naturligvis noget, som også har været under debat, men jeg kan ikke se bedre, end at det i virkeligheden er ganske den samme tendens, og jeg må indrømme, jeg blev særdeles overrasket, da et medlem af dette ting, hr. Bernhard Baunsgaard, forleden i en avis kom med et meget vredt udfald imod en af disse nye retninger. Jeg tror, at hr. Bernhard Baunsgaard skulle tænke lidt mere på sammenhængen imellem det, man har gjort ved oprettelsen af HF, og det, man har gjort ved de nye gymnasiestrukturer. Der er i virkeligheden ganske afgørende fællestræk.

Jeg synes, der er to problemer, der især trænger til en analyse i en diskussion som den, vi har her i dag. For det første: hvordan passer HF ind i skolestrukturen? Jeg tænker ikke så forfærdelig meget på, hvordan den passer ind i den fortidige, og måske heller ikke så meget på, hvordan den passer ind i den nutidige, men derimod i den struktur, vi stiler frem imod. Jeg synes, at meget taler for, at HF dér har en ganske naturlig stilling som overbygning, og det synes mig, at vi i stadig højere grad bliver nødt til at indse, at vi stræber henimod en 11-årig enhedsskole med tilvalg, og jeg kan ikke se bedre, end at den nuværende struktur, som HF-eksamen er blevet lagt op med, passer ganske godt ind i en sådan enhedsskole.

Men jeg tror ikke, det bliver det eneste skridt, vi kommer til at foretage med vores skolestruktur. Det ville da ikke undre mig, om en af de næste ting, der sker, er, at man så til gengæld myrder denne udmærkede realeksamen, som HF jo nok i mange tilfælde simpelt hen er en bedre formulering af. Men det kan vi jo komme tilbage til. Jeg skal ikke foretage noget forsøg på retter-

gang ved denne lejlighed, blot nævne, at det var ikke usandsynligt, om en sådan udvikling blev den forestående.

Det andet — og det som er blevet meget diskuteret — er spørgsmålet om den adgangs-kompetence, HF-eksamen giver. Nu er det jo ganske klart fra det meste af, hvad der er blevet sagt om HF-eksamen, at den er tænkt som en uddannelse, som skal danne grundlag for en videreuddannelse, men jeg er slet ikke sikker på, at det egentlig er så forfærdelig klogt tænkt. Jeg synes, man skal være lidt forsigtig med at se så forfærdelig enøjet på disse forskellige uddannelsestrin, sådan at kriteriet for, hvor gode de er, det er, hvor meget de peger fremad til yderligere uddannelser. Jeg synes, at et hvilket som helst uddannelsestrin har to formål, dels at pege videre, dels at afslutte og afrunde. Ved hvert enkelt trin er der nogen, som af den ene eller den anden grund synes, at det er det trin, de vil stige af på, enten for en tid eller måske for evigt, og jeg synes, det er vigtigt, at enhver af vores uddannelser er lagt sådan til rette, at man kan forlade dem enten for at bruge dem til at komme videre med eller for at have fået noget ud af dem, sådan som de var. Og det skal også nok vise sig, at HF-eksamen vil være en værdifuld slutuddannelse for en lang række af dem, som på den måde afslutter deres bekendtskab med det danske skolevæsen.

I øvrigt er det helt klart, at den megen diskussion om HF's adgangsmuligheder til en række af de øvrige uddannelser på det nuværende tidspunkt må være noget vanskelig. Endnu har vi jo ikke set et eneste levende menneske, som havde denne eksamen, så vidt jeg følger med. Vi har ikke kunnet prøve deres kundskaber, vi ved ikke, hvor meget der er kommet ud af det. Jeg må for mit eget vedkommende sige, at så vidt man kan bedømme undervisningsplanerne, så arbejdes der på et særdeles godt og realistisk og fornuftigt niveau, — jeg vil også sige et højt niveau. Jeg synes, det er en udmærket indsats, der er gjort med undervisningsplanerne, og vi må jo håbe, at de kan holde. Men det er jo lidt vanskeligt at tage stilling til, hvad en bestemt uddannelse skal give adgang til, førend man har set resultaterne af uddannelsen i praksis, førend man har prøvet på at sluse disse mennesker ind i de for-